

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECZEN, KOLLÉGIUM
Ide kell küldeni a lap szelvényt és anyagi ügyekre vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár
egész évre 10 arany korona
félévre . . . 5 arany korona
Egyes szám ára 25 arany fillér

A lelkészválasztási törvény.

Ha a tavasszal a zsinat összeül, aligha végezhet fontosabb munkát, mint a lelkészválasztási törvény teljes reformálását. Három lelkészválasztási törvényünk volt eddig, az első országos egyházi törvényhozás óta és valóban bajos volna eldönteni, melyik okozott több elégedetlenséget, panaszt és igazságtalanságot. De abban alighanem mindenki egyetért, hogy a mostani rendszernek a változatlan fenntartása teménytelen új baj forrása lehet, mint ahogy eddig is sok baj forrása volt.

Egyházkerületünk legutóbbi közgyűlése egy kész törvényjavaslatot határozott a zsinat elé terjeszteni a lelkészválasztás kérdésében. Maga a közgyűlés nem is tárgyalta, tehát magáéva sem tette a javaslatot, amely a heves nagykunsági egyházmegyétől érkezett fel s amelynek szerzője — mint halljuk — egyik kiváló lelkészünk. Miután ilyenformán nekem sem áll módomban az említett javaslatot ismerni, természetesen nem is szólhatok felőle. Szívesen venném azonban, ha az illusztris szerző a javaslatot volna szíves például lapunkban közzétenni, hogy ilyenmódon a nagyfontosságú kérdéshez minél többen hozzászólhassanak még a zsinat összeülése előtt.

Egy nagyfontosságú alapelvét hallottam ennek a most felterjesztett javaslatnak, és ez az, hogy az egyházközség szabadságát a lelkészválasztás tekintetében csak a meghívás esetében tartaná fenn, míg minden más, egyébként jelentékeny korlátok közé vetné. Ebben a gondolatban való találkozás révén hívom fel itt a figyelmet egy ezelőtt 12 évvel nyomtatásban megjelent javaslatra, amely akkor egyáltalán nem vonta magára a figyelmet és amely a zsinat lelkészválasztási bizottságának tanácskozásaiban sem volt tudtommal soha tárgyalási anyag, holott pedig hivatalos úton a zsinat elé terjesztetett. A debreceni jogakadémia tanári kara által elfogadott vélemény és javaslat ez az egyházi törvény revíziója tárgyában. Ennek a munkálatnak a szerzője — amint a nyomtatott füzet címlapján is megjelölve van — én voltam, bár éppen a lelkészválasztás kérdésében

nem volt teljesen egy a nézetem a tanári kar többségével, ami szintén kitűnik a füzetből, amelyben jegyzetként éppen ezen egy kérdésnél van kijelentve, hogy a mű szerzőjének más a véleménye, mint a szövegben tanárkari véleményül közölt.

Abban azonban, ami az egyházkerületünkől most felterjesztett törvényjavaslatban kifejezést talál, hogy t. i. a szabad választás csak meghívás formájában gyakorolható, úgy a tanárikar, mint a szerző eredeti véleményében egyaránt benne van.

A lelkészválasztást érdeklő javaslatok a füzetnek 63—68. lapjain olvashatók, nem formulázott törvénytervezet alakjában, hanem csak az ennek alapjául szolgáló főelvek megjelölésével. Röviden ismertetni fogom e javaslatokat, mert a füzet ma már nagyon nehezen szerezhető meg, pedig, ha már ezzel a kérdéssel most foglalkozni fogunk, én is napvilág alá akarnám állítani a magam esemétjét.

Tehát: Első szabály lenne, hogy a lelkészválasztás választhatósághoz nem elég a lelkészi oklevél bírása, hanem annak megszerzése után még két évi gyakorlat kell. Ha azonban valamely gyülekezet meghívás útján kívánja a lelkészi állást betölteni, akkor a lelkészi oklevél megszerzése utáni gyakorlati éveket egy egyházkerületi bizottság — nevezetesen a püspök elnöke alatt a főgondnok és az egyházkerületi lelkészi főjegyző — el is engedheti, az egyházmegye hasonló bizottságának javaslatára. Ez a rendelkezés mindenesetre csak arra jó, hogy a tágabb szabadságot adó meghívás felé terelje a gyülekezetek figyelmét. De fontosabb ennél az, hogy meghívás esetén nem volna egyéb kerékkötője a gyülekezeti akarat érvényesülésének, mint a mostani törvényben is meghatározott egyházmegyei bírálat. Ha azonban a meghívás útján való választás nem lehető és pályázatot kell hirdetni, akkor a pályázókkal szemben az egyházmegye említett bizottsága nemcsak azt állapítja meg, mint most, hogy t. i. nem kell-e a jelöltek valamelyikét kizárni a választhatóságból, hanem a pályázók mindegyikét egyenként megbírálván, megmondja, hogy a pályázók közül kiket és milyen sorrendben

jelöl a megválasztásra. Azt, ha valakit nem jelöl, meg kell okolni. A jelöltek névsorát most már fel kell terjeszteni az egyházkerülethez, ahol az említett bizottság az egyházmegyén jelöltek számából egyet, vagy esetleg többet ajánl a gyülekezetnek megválasztásra. Így szól t. i. a kinyomatott munkálat, de éppen itt van a megjegyzés, hogy az egyházkerületi bizottságnak adandó hatáskör tekintetében a munkálat szerzőjének véleménye lényegesen más és a szerző ezt a véleményét a többséggel szemben is fenntartja.

A szerző ugyanis nem elégedett volna meg olyan félrendsabállyal, mint amilyen az elfogadott javaslatban van. Az eredeti terve szerint ez az eljárás javasoltatott volna:

Az egyházmegye a jelöltek névsorát felterjeszti az egyházkerülethez, amelynek említett bizottsága felülvizsgálat alá veszi az egyházmegyei jelölteket abban a sorrendben, amint soroztattak, és közülök az öt elsőt, kisebb gyülekezeteknél a három elsőt, véglegesen jelöltnak nyilvánítja. Természetesen az egyházkerületi bizottságnak joga volna az egyházmegyei jelöltek bármelyikét mellőzni, de a mellőzést megokolni tartoznék. A jelölteknek az egyházmegyén megállapított sorrendjét azonban nem változtathatná meg, vagyis, ha például az öt első között senkit sem talál törölhetőnek, azt az ötöt tartozik jelölni, ha pedig valamelyiket közülök törölné, a jelöltek közé az egyházmegyén hatodiknak sorozott kerül és így tovább. Az, hogy a mellőzés mindakét fórumon megokolandó — és a megokolás az illető közgyűlés elé terjesztendő, arra való, hogy törvényes ok nélkül ne lehessen senkit sem mellőzni.

Az egyházközség most már az így jól megrostált jelöltek közül választana. Az egyházkerületi bizottság határozatának meghozatalával nem is nagyon kellene sietni, hogy korteskedésre sok idő ne maradjon, és hogy a pályázók felett ott lebegjen a Damokles-kard, hogy ha nem megfelelő eszközökhöz nyúlnak, a jelöltek közül törölni fognak.

Ugyanezen munkálat szerint a jelölteknek a gyülekezetben egyszeri megjelenése egyházmegyei kiküldött kíséretében meg volna engedendő.

Lehet, hogy mások más, ezeknél bölcsőbb javaslatokkal tudnak előállni. Talán egyben-másban magam is revideálnám a 12 év előtti előadott nézeteimet. De most, hogy a lelkészválasztási törvény kérdése az említett egyházkerületi határozat révén megint aktuális lett, elég érdekesnek találtam ezt a régi munkálatot emlékezetbe hozni. Mindenesetre jó volna, hogy ehhez a nagyfontosságú kérdéshez, mely a lelkészekre és egész egyházi életünkre egyaránt felülmulhatatlan fontosságú, minél többen hozzászólnának, lelkészek úgy, mint világiak.

Egyház

Lelkészek és tanítók együttes gyülekezeti munkája.

(Elmondattott a nagykarolyi református egyházmegye lelkészeinek és tanítóinak, Mátészalkán tartott közös konferenciáján.)

(Folytatás és vége.)

Ne tartsátok bántónak ezt a sötét fotográfiát kedves Testvéreim! Szükség van erre, ha önmagunkra akarunk ismerni s önmagunktól akarunk rájönni arra, amit elmélkedésem elején mondtam, hogy az a hátborzongató „belmisszió” olyan valami, ami nincs. — Ha volna, egész bizonyosan munkatöbblet volna, mert ha külső világ alatt a keresztyén egyház idegen országokban és földrészekben való terjeszkedését értjük, akkor ennek édes testvére: a belmisszió, nem lehet más, mint a keresztyén egyház terjeszkedési munkája azok között, kik nem tartoznak kötelekbe, — de vele külsőleg egy országban élnek. Tehát a más felekezetek körében végzett térítői munka, ami az egyháznak nemcsak erőteljes virágzását, — hanem erő-feleslegét is jelenti. Azért mondtam, hogy belmisszió nincs.

Kapcsoljuk ki hát kedves Testvéreim ezt a hangzatos és idegesítő elnevezést s rájövünk, hogy sokkal közelebb jutottunk egymás megértéséhez. Amit mi akarunk, az egyszerűen csak *gyülekezeti munka*, amint elnökünk is igen helyesen és találóan megszövegezte. Ennek a gyülekezeti munkának, — tehát nem a belmisszióknak, — egyes megnyilvánulásaira mutattam rá a feltett, rövid kérdésekben s így — ha nagy vonalakban is — tisztán áll előttünk, hogy miben áll az. De az elmondottak után az iránt sem lehet kétség, hogy van-e szükség erre a gyülekezeti munkára?

Ha azt akarjuk, hogy minden úgy maradjon, mint eddig volt, — ha azt akarjuk, hogy a mi református vallásunk továbbra is csak apáinktól örökölt „dizsmagyar” legyen, amit ünnep-napokon felöltünk, — ha azt akarjuk, hogy egyházi életünk továbbra is csak pontos adminisztrálás és díjlevél-harc legyen, — akkor nincs rá szükség. De ha azt akarjuk, hogy az a hit, melynek exponensei vagyunk, élet és hatalom legyen a való világban is, — ha azt akarjuk, hogy imádsággal és munkával olyan nemzedéket neveljünk fel, mely megérzi, hogy életének legdrágább kincseit az egyháztól nyeri, — ha azt akarjuk, hogy ezekben a sáros, kis falucskákban lelki öröm legyen nekünk Isten munkatársainak lenni, akkor szükség van erre a munkára. Szükség, mert ez a munka, mint egyházunk létfeltétele jelentkezik s bizony — higgyétek el — most volna itt az ideje a nagy lelki-kenyér osztogatásnak. A szekták egyre félelmesebb terjeszkedése bizonyítja, hogy vágyódó kezek nyúlnak az evangéliom tápláléka után ott is, ahol eddig jóllakott emberek önteltisége lehetlenné tett minden lelki átalakulást.

Nos, ha tudjuk, hogy miben áll ez a gyülekezeti munka s hogy szükség van erre a munkára, vegyük kezünkbe a varázs-vesszőt s keressük

meg azt a csodatevő forrást, honnan ennek a megújult életnek az árfjai törnek elő. Azt hiszem, nem tévedek annak megállapításával, hogy a mi közseinknek két lelki munkása van, akik vezérszámba jönnek: a lelkész és a tanító. Azért azt mondom, hogy ez a csodatevő forrás s a gyülekezeti megújulás archimedesi pontja: a lelkipásztorok s a tanítók szíve. Belőlük születik s rájuk vár az az óriási feladat, hogy lelket vigyenek az egyházi élet üresen zakatoló gépezetébe, hogy korunk vallásosságának megcsontosodott külsőségeit lelki tartalommal telítsék meg. A lelkipásztor és tanító vállán soha sem volt még ekkora felelősség, mint most, a lét vagy nemlét határmezsgyéjén, mert egész jövődönk: egyházi életünk megújítása s szerencsétlen hazánk talpraállása függ attól, hogy mennyire tudjuk belevinni hitünk regeneráló erőit a való életbe s különösen a mai ifjúságnak a lelkébe!...

De ne feledjük, hogy hiába prédikálunk s hiába tanítunk, sőt még konferenciát is hiába tartunk, mert — amint említettem — mindaddig nem indul meg a gyülekezeti munka, a megújulás, míg a saját magunk életét föl nem ajánlottuk a Krisztusnak s az nincs telítve az ő nagy szeretetével. Ne feledjük el, amit Pál apostol mond: „Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megtartsa a bűnösöket, akik közül első vagyok én. De azért könyörült rajtam, hogy bennem mutassa meg hosszútűrését, példa gyanánt azoknak, kik hisznek Őbenne az örökéletre. (1Tim. 1: 15-16).

Ebben az örökérvényű igazságban adva van az elindulás. A lelkész és tanító együttes gyülekezeti munkája ott kezdődik, — önmagukon. Addig szó sem lehet közös munkásságról, míg lelkész és tanító imádkozó, testvéri közösségbe nem jutottak egymással, mert az egészséges egyházépítő munkának egy halála van: a belhivatalnokok civódása, gyűlölködő szeretetlensége s egy előfeltétele: a lelkész és tanító testvéri barátság. Az első esetben egyik leronthatja mindazt, amit a másik épített, a másik esetben nemcsak a munka lesz közös, de közös lesz az aratás öröme is.

Kedves Testvéreim! Tovább gombolyíthatnám az elmélkedés fonalát, de, úgy érzem, felesleges. Legalább is most még az. Minek rajzoljak utópiákat? Minek fojtsam bele közös teendőnk igazi lényegét a részletkérdések zürzavarába?! Tovább menni mindaddig felesleges, míg nincs meg a gyülekezeti munka garanciája, nélkülözhetetlen előfeltétele: a lelkészek és tanítók testvéri közössége. Állapodjunk meg hát ennél, ez legyen a legelső feladat, amit kiküzdeni akarunk, ez legyen az áldás, amit innen házainkba viszünk.

Ha nem venném halálos komolysággal azt, amit most mondtam s ha csak fellegekben járó elmélkedő akarnék lenni, könnyen megcsalhatna a látszat: hiszen nézd, lelkészek és tanítók vannak együtt, meg van már ez a testvéri közösség, — mit akarsz még? — Dehogyan van, dehogyan van, kedves Testvéreim! Ez a közösség nem a konferenciák s nem a fehér asztalok közössége, — melynek kísérő zenéje a pohárcsengés, hanem ott születik ez a lelki közösség a mindennapi élet egymásrautaltságában, ott azokban a kis magyar falucskákban, hol az egymásba kapcsolódó testvéri kezek s egymásért imádkozó, összedobbanó

szíveken keresztül a krisztusi élet cikázik át. Ennek az életnek szikrái lobbanthatják lánggra azt a hamvadó tüzet, am ott szunnyad, — csak hogy ki nem alszik, — a ránk bízott emberi lelkek mélyében.

Ez a konferencia, mely csupán külső és demonstratív erejű megnyilvánulása egy nagy lelki mozgalomnak, csak akkor éri el igazi lelki célját, ha behizonyosodik, hogy ez a társaság jóakarátú halászföld a Krisztus számára. Csak akkor, ha tagjai külön-külön is átérzik, hogy mindaddig csak béresei maradnak gyülekezetőknek, míg a néptől kapott külső elhivatáshoz, a legnagyobb áldozattal is meg nem szerzik a belső elhivatás prófétai erejét is, — amikor aztán úgy jöhetnek számba, mint pásztorok és felelős vezetők.

Igen. Addig nincs gyülekezeti munka, amíg nincs belső elhivatás, prófétai erő, szeretet. Erre kell magunkat ránevelnünk, ezt kell kiküzdenünk magunkon és másokon s akkor lelkészek és tanítók megtalálják egymást s megkezdődik a közös gyülekezeti munka. Az a munka k. Testvéreim, amelynek egy célja van: az Isten országának megvalósítása. Míg ezt a célját el nem érte, mindig fennáll szükségessége s fontos tudni, hogy ebben a végtelen viszonylatban sem eszközei, sem a munka-programm nincs és nem is lehet megszabott korlátokhoz, időhatárokhoz kötve. Nem az a cél — s ebben benne van a gyülekezeti munka lényege is, — hogy máról-holnapra egy új világ álljon elő, még kevésbé az, hogy ezentúl már „nőgyeletnek“, „leány-szövetségnek“, vagy akár „bibliakör“-nek hívják a továbbra is hitetlenek társaságát, hanem az, hogy az „új ég és új föld“ megvalósulását gátló ezernyi-ezer akadály céltudatos munkával, fokozatos, lassú fejlődéssel kiküszöböltessék a lelkekből. Mi kedves Barátaim, nem ringathatjuk magunkat abban a reményben, hogy a gyülekezeti munka minden eszközét felhasználhatjuk, minden eredményét szemlélhetjük s célját elérhetjük, hiszen mi csak szürke munkások vagyunk; gyülekezetünk életében csak araszni helvre, csak egy pillantásnyi időre írta rá az isteni kegyelem a mi nevünket s csak az a kérdés, hogy az a név — az Isten országa szempontjából — fejlődést, vagy hanyatlást jelent-e? Ha hanyatlást, akkor gonosz szolgák, rossz próféták voltunk még akkor is, ha többszörös elnökség díszét viseltük, de ha fejlődést jelent, akkor betöltöttük a ránk bízottakat, mert szeretetben előközölt életünk melegség, áldás volt a hideg föld számára, s egy tovatűnő halvány sugár az örökkévalóság fényterében!...

Kelemen Gyula.

Közélet

Reformáció emlékűnnepély Nagyecsedén.*

Sokáig emlékezetben marad Nagyecsedén 1925 október 31-ike, a reformáció emléknapja. Hosszú készülődés, fáradozás, lankadatlan buzgalom s református Sionunkért való lelkesedés tehették

* Anyagtorlódás miatt késett.

csak lehetővé azt, hogy e dicső nap, mint ilyen, legyen egy, az emlékezet táblájáról soha le nem törölhető memento, mely megtanítsa a mai világban élő, anyaszentegyházunkkal keveset törődő fásult szívű sokakat, lelkesedni református egyházunkért, vallásunkért, hitünkért.

Két ünnepély is volt, egyik szombaton délelőtt a felekezeti és állami iskolák növendékeinek ünnepélye az áll. iskola udvarán s ezt megelőzőleg rendes ünnepi istentisztelet a templomban, amelyen Berey József tb. esperes elégitette meg mély, tartalmas és aktuális bibliamagyarázatával az evangéliom életadó erejét e napon különösen szomjazó lelkeket, a másik pedig szombaton este, ugyancsak az állami iskola egyik termében a felnőttek számára.

Gazdag műsor volt a gyermekeké s minden szépen sikerült, de különösen felejthetetlen emléket hagyott egy Bíró Lajos nevű el. isk. V. o. gyermek szóló éneke: „Még oly kicsiny vagyok“ (Zinzendorf—Viktor Jánostól). Előíma, közénekek, szavalatok, utóíma, záróének Isten dicsőségére való elhangzása után ért véget a gyermekünnepély. Itt e helyen kell feltétlenül megemlítenem Berecz Sándor hitoktató lelkésznek — ki a gyermekek előtt tartott ünnepi beszédet —, az áll. isk. új igazgató Papp Ignác, Bíró Lajos kántortanítónk és az áll. tantszabványtanács tagjainak fáradhatatlan buzgólkodását, mellyel közreműködtek a gyermekünnepély jól sikerültsége érdekében.

Ezután következett vasárnap este a felnőttek számára tartott, vallásos-estély jellegű reformáció emlékünnepe a következő tartalmas műsorral: Kezdőének (Jövel szent Lélek Úr Isten) eléneklése után előímat mondott Bíró Gyula segédlelkész s ezután Berey József tb. esperes tartott reánk vonatkozó evangéliomi igazságokkal teljes ünnepi beszédet a reformációról, kiterjeszkedvén a legfőbb mozzanatokra: Mi idézte elő a reformációt, mi a felfogása erről a kath. egyháznak, a protestáns egyházaknak s ezekkel szemben mi a világfelfogás. Szavalatokkal kedveskedtek és igen nagy hatást váltottak ki az ünneplők lelkéből: Tóth Margit áll. tanítónő, Görömbey Malvin és Bíró Gyuláné Bíró Irén. énekelt Papp Ignác dirigálásával az ő általa összehozott vegyeskar „Erős vár a mi Istenünk“ éneket. Berey Józsefné református esperesnő, Berecz S.-né Borsi Bözsike, Papp Ignácné áll. isk. igazgatóné, Sáringer P., Tóth M., Kovács J., Nóéh E. áll. tanítónők, Görömbey M., Bíró Vilma, dr. Mózes Imre, Berecz S., Bíró L., Tóth E., Kudlik J., Csizmadia S. és Bíró Gy. közreműködésével, szóló éneket énekelt Bíró Gyula: „Mester, a bösz vihar dühöng“, hegedűvel kísérte dr. Mózes Imre állatorvos. Közénekek voltak: Térj magadhoz drága Sion, Te benned bízunk: s azután Berecz Sándor hitoktató lelkész utóímaival, „Dicséret, dicsőség“ elénekülésével véget ért a gyönyörű és mindnyájunk lelki épülésére szolgált ünnepély s a teremből távozás közben mintha az egekől visszhang szólott volna le a földre:

Csak így, csak így tovább ez úton előre
Jegyzi mindezt ott fent a lelkeknek őre,
Amíg szívetekben ilyen szeretet él
Református Sion, te senkitől ne félj!

Erős vár az Isten, hallottad, ne feledd!
Ha hívod, nem hagy el, mindig ott lesz veled.

Bíró Gyula,
nagyecsedí református s. lelkész.

Különlék

Lelkészbeiktatás Konyáron. A debreceni egyházmegyének ez a szép, jómódú gyülekezete, mely az utóbbi években sok és fájdalmas megpróbáltatáson ment át, régi vágyának megfelelően új, méltó lelkipásztort nyert az Úry Ferenc személyében, aki előbb a világháborúban szolgálta hazáját s olasz fogságban szenvedett érte, majd, elvégezvén a teológiát, Földesen, Debrecenben, Konyáron és Hajdúsámsonban volt segéd-, illetőleg helyettes lelkipásztor. Mélységesen komoly és munkaszerető egyénisége emberi részről igen megnyugtató garancia arra, hogy a pásztorosa alá kerülő gyülekezetben — amelynek nagy többsége erős református érzésű, buzgón és törhetetlenül vallásos, tisztos és józanéletű, derék magyarokból áll — hamarosan új és nemes élet fog megindulni, ami után való áhítzásának maga a gyülekezet már többször nagyon megható jelét adta. Az új lelkész ünnepélyes beiktatása a nov. 29-iki, vasárnapi délelőtti istentisztelet keretében volt: a Róm. 12. felolvasása után Dr. Révész Imre debreceni lelkipásztor, egyházmegyei tanácsbíró, az új lelkész volt debreceni főnöke, intézett komoly intelmet a gyülekezethez és a pásztorhoz, aki ezután a Mt. 16:16. alapján tartott *nem fogadkozó*, hanem — ami ily esetben is, mint mindenkor, sokkal helyesebb — erőteljes és meleg, *bizonyosságtevő* beszédet. — Az istentisztelet után bibliaolvasással és imádsággal bevezetett presbiteri ülés volt, hol a lelkipásztort a különböző egyházi tényezők nagy és egyetértő szeretettel köszöntötték. Ezek a köszöntések folytatódtak, nem hivatalos alakban, a 80 terítékes közebeden is, ahol az ünneplés központjában a lelkésznek egyszerű, szegénysorsú, de lélekben igen gazdag (három derék diplomás-fiút nevelt) debreceni polgárszülei, valamint menyasszonya, Dr. Barcsa János néhai kiváló kollégiumi tanárunknak leánya és annak özvegy édesanyja állottak. Az építő és gyógyító Lélek minden áldását kívánjuk a konyári gyülekezetre és annak kiváló új pásztorára.

Két kálvinista irodalmi délután rendezett eddig a debreceni Kálvinisták Templomegyesülete. Az első november 25-én, a másik december 2-án volt a kollégium dísztermében. Mind a kettő fényesen sikerült. Az elsőn Dr. Zsigmond Ferenc főgimn. tanár „Vallás és költészet“ címen, a másodikon Dr. Veress István tantóképző-intézeti igazgató „A magyarok sváici kapcsolatai“ címen tartott irodalmi értékű előadást. A művészi számokban is gazdag irodalmi délutánok iránt városzerte nagy az érdeklődés, mivel ez évadban tíz ilyen délután lesz.

Lelkészmeghívás. Az Erdélyből kiüldözött Meggyaszay Mihály lelkészársunkat az ercsi gyülekezet hívta meg egyhangúlag.

Halottaink. Tóth Bertalan tiszaföldvári lelkipásztor, egyházmegyei tanácsbíró, november 25. napján kínos és hosszas szenvedés után elhunyt.

Minden szépért, jóért lelkesedni tudó és az anyaszentegyházért hiven dolgozó férfiú volt. Özvegye, gyermekei és gyülekezete méltán gyászolják. — *Porcsalmi Porcsalmy Gyula* író, hajdúböszörményi igazgató-tanító életének 61., házasságának 27. évében csendesen elhunyt, mely gyászban hagyva feleségét, tizenegy gyermekét és széleskörű rokonságát. — Legyen áldott emlékezetük!

Az Országos Polgári Iskolai Tanácsgyűlés
Tiszavidéki Köre f. hó 8-án, d. e. 10 órakor Debrecenben közgyűlést tart.

A Kántus f. hó 3-án Jámbor Ferenc kegyes alapító emlékére ünnepélyt tartott, amelyen Dr. Szentpéteri Kun Béla felügyelő tanár felvetette a megnyitó beszédében a volt debreceni diákok szövetségét. A műsor számai közül szépek voltak a Kántus dalai, Kardos Lajos 2. th. hegedűszólója Kárpáthy Rózsika 4. th. zongorakiséréttel, Lecső József 3. th. elbeszélése és Nagy Béla 2. th. szavallata.

Ch. Mercier: Izráel Prófétái. Régóta érzett hiányt pótol ez az eredetiben több kiadást megért értékes, élvezetes könyv az Ó-Testamentum nagy vallásos lángelméről. Két tulajdonságot egyesít magában: egyrészt komoly, tudományos alapokon, biztos kritikai eredményeken felépült munka, mely a profétai vallást a maga eredeti mivoltában mutatja be, másrészt lebilincselő, vonzó előadásával, a proféták finom lelki analizisével mindenkinek kedves és érdekes olvasmány lesz. Nagy áldással használhatja a prédikátor, aki egy csomó anyagot, gondolatot, képet kap igehirdetéséhez benne; sokat meríthet belőle a vallástörténész, kit az emberiség vallásos fejlődésének problémája érdekel; nagy erősödést ad a hívőnek, akit a tiszta vallás hegyormaihoz vezet; minden érdeklődő előtt világossá teszi az Ó-Testamentum vallásos értékelésének legújabb felvetett ellentétes kérdéseit. A könyv szép kiállításban, Muraközy Gyula költői fordításában jelenik meg. Manapság, mikor az ó-testamentumi vallás értékelésében a legkülönbözőbb, legellentétebb álláspontok érvényesülnek, nélkülözhetetlen útmutató ez a könyv. Új, világos fényt vetít rá a proféták világára, mely oly csodálatos és megragadó, mint minden genie élete és munkája. A mű előfizetési ára portóval együtt 27.000 K. Előfizetések postautalványon vagy 52,437 sz. csekken a Szövetség Kiadóvállalat címére (Budapest, VII., Hársfa u. 59 b) legkésőbb december 10-ig küldendők be.

Vámospércsen f. hó 15-én fényesen sikerült hangversenyt rendezett a Református Énekkar.

Tisztelettel kérjük mindazokat, akik akár előfizetési, akár hirdetési díjjal hátralékban vannak s akiknek a száma nem kevés, hogy a hátralékos összeget most már mielőbb beküldeni méltóztassanak. A pénz beküldése legcélszerűbben postai befizetési lappal történik a

43,916.

postatakarékpénztári csekkszámlára.

Szerkesztői üzenetek

—h s. Helyben. Eszünk ágában sincs az u. n. ötös bizottsági munkálattal tovább foglalkozni. Komoly és lelkiismeretes férfiak a legszebb harmóniában, egymás kölcsönös megbecsülésével és megértésével tették meg a javaslatokat, amelyeket az egyházkerületi közgyűlés magáévá tett. Nekünk nem érdekünk előbbi félreértéseket emlékeztetbe hozni s ezzel a szép egyetértést megzavarni. Arról pedig, hogy van olyan ember is, aki egyes dolgokat nem bír megérteni s mindig csak a maga sokszor megáfolt állításait ismétli, senki sem tud tenni. Abban azonban igaza van Önnek, hogy lelkiismeretes ember, ha idéz valamit, hiven idézi. A szóban forgó tétel így hangzik: „A kollégium minden év tavaszán, — lehetőleg május 22-én, mint Baltazár Dezső Amerikába érkezésének évfordulati napján — vallásos és nemzeti jelletű amerikai ünnepélyt fog tartani, amelyen meg fognak emlékezni az amerikai társadalom szűkösségéről, továbbá beszámolnak az alapítvány átlásáról és kezeltéről felújítják a kollégium nem s hagyományait tisztítás és felelőtlenség kísérletében és b mutalják az alapítványról szóló évi jelentést.” A megrovási kalend íróját tehát valaki a megcsenkített idézettel alaposan félrevezette.

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

2714—1925. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

Egyházkerületi közgyűlésünk 1925 nov. 17-én tartott ülésében 495—10. szám alatt hozott határozatával, — a Magyar Református Segélyegylet választmányának javaslatára — a következő egyházközségeket részesítette a nevük mellé kitett segélyben:

- az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmegyéből: Polgár 4 millió korona;
- a békésbányai egyházmegyéből: Békéssámsón 2 millió, Gádoros 4 millió korona;
- a bihari egyházmegyéből: Újléta 2 millió kor.;
- a debreceni egyházmegyéből: Dancsháza 150 ezer, Felsőjózsa 1 millió korona;
- a felsőszabolcsi egyházmegyéből: Révaranyos 1.400.000, Kopócsapáti 1.450.000 korona;
- a hevesnagykún-ági egyházmegyéből: Rákóczi-falva 2 millió korona;
- a középszabolcsi egyházmegyéből: Nyirjákó 2 millió korona;
- a szatmári egyházmegyéből: Csaholecz 2 millió, Jánk 2 millió, Rozsály 1 millió, Túrístvándi 3 millió, Zsarolyán 2 millió korona.

Egyházkerületi közgyűlésünk felhívja a Magyar Református Segélyegylet segélyében részesült felsorolt egyházakat, hogy a segély összegéről szóló

WACHA tisztít, mos, fest kifogástalanul Debrecen, Simonffy-u. 55.

nyugtát egyszeri érvénnyel két példányban kiállítva az egyházkerületi pénztárhoz küldjék be; az érdekeltektől pedig, hogy a segély mikénti felhasználásáról szóló jelentéseket 6 hónap alatt a segélyegylet elnökéhez terjesszék fel.

Atyafiságos szeretettel

Debrecen, 1925 november 26.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

2716—1925. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

Tudomásul vétel és az összes kebelbeli lelkészekkel leendő közlés kérésével — egyházkerületi közgyűlésünk 422—1925. sz. alatt hozott határozata alapján közlöm a következőket: Minthogy a protestáns tábori püspököknek egyházi és egyéb joghatósága kiterjed a hivatásos és tényleges katonákra, azok feleségeire és atyai hatalom alatt álló kiskorú gyermekeire, magától értetődik, hogy a hivatásos és tényleges katonák és családtagjaik a protestáns tábori püspökség felállítására óta nem tartoznak a polgári lelkészek egyházi joghatósága alá, a polgári egyházközösségnek nem tagjai. Amiből következik, hogy: 1. Hivatásos és tényleges katonák (csendőrök, vámőrök és folyamőrök is) a polgári egyház által egyházi adóval nem róhatók meg. 2. Keresztelést, esketést, temetést, át- és kiterés körüli eljárást katonáknál, illetve katonacsaladokban tábori lelkészek jogosultak végezni, akik az előforduló eseteket anyakönyvezik is. Ezért a polgári lelkészek a hozzájuk bármilyen lelkészi szolgálatért forduló katonaszemélyeket kötelesek az illetékes tábori lelkészhez utasítani. Illetékes tábori lelkész állomáshelye: Békés, Csongrád, Csanád, Arad, Torontál vármegyék területére: Szeged, Honvéd vegyes dandárparancsnokságnál; Hajdú, Bihar, Szabolcs, Ung, Szatmár, Ugocea, Bereg vármegyék területére: Debrecen, Honvéd vegyes dandárparancsnokságnál; Heves megye területére: Miskolc, Honvéd vegyes dandárparancsnokságnál; Jász-Nagykun-Szolnok megye területére: Budapest, Honvéd vegyes dandárparancsnokságnál IX., Üllői-út, Mária Terézia lakánya. Ha pedig az illető katona, vagy hozzátartozója kifejezetten polgári lelkész szolgálatát óhajtja igénybevenni, köteles a polgári lelkész a végzendő funkcióhoz az illetékes tábori lelkész előzetes beleegyezését kikérni. Ott, ahol tábori lelkész nem állomásozik, a polgári lelkész az illetékes tábori lelkésznek utólagosan is tudomására adhatja a végzett funkciót; az anyakönyvezéshez szükséges adatokat azonban minden esetben tartozik a polgári lelkész az általa végzett funkcióról felhívás nélkül 48 órán belül az illetékes tábori lelkésznek megküldeni. — 3. Polgári

lelkész az általa végzett funkcióért az azt igénybevevő katonától és családtagjától az egyházközösségben szokásos stóladíjakat szedni jogosult. 4. Katonai istentiszteletnél (amely t. i. *küön* tartatik a katonáknak) a gyűl. kez. templomának használatáért, lelkészi és kántori kisegítő szolgálatért az egyház, illetve a fungensek részére a kincstar az idevonatkozó rendeletben megállapított díjakat folyósítja.

Debrecen, 1925 november 27.

Atyafiságos szeretettel

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázatok.

2729—1925.

A szatmári egyházmegyébe kebeleztetett *grcsályi* lelkészi állásra pályázat hirdettetik. Javadalom: 1. osztályba-orozás útján kivetett tiszta rostált búza, jelenben 55—60 q.; 2. 12 bécsi öl kemény tűzifa; 3. 350 aranykorona szénaváltság; 4. 504 korona fakamat; 5. 22 és fél kishold föld haszonélvezete (ebből 4 és fél hold szántó, a többi kázaló), adóját az egyház fizeti; 6. ó- és újtemető és templomkert haszonélvezeti joga $\frac{2}{3}$ részben; 7. vásárvám $\frac{2}{3}$ részben; 8. kong. ua. 536 korona; 9. stóla a szabályzat szerint. Volt lelkész beruházás címen 300 aranykoronát igényel. Pályázati kérvények e hirdetés megjelenésétől számított 3 hét alatt Sipos József espereshez Turisvándi küldendők válaszbélyeggel. A megválasztandó lelkész a szatmári egyházmegyei lelkészek özvegy-, árva gyámintezetének kötelezett tagja. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó.

Debrecen, 1925 november 29.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

A *monostorpályi-i* református egyház presbitériuma pályázatot hirdet halálozás folytán megüresedett negyedik férfi tanítói állásra.

Javadalom: A fődbirtokreform során kapott nyolc kat. hold föld haszonélvezete. A fődadonak fele részét javadalmas fizeti. Törvényes rü kespézn és lakbér, állami fizeteskiegészíté-, a helybeli politikai községtől ismétlőiskolások tanításaért tiszteletdíj.

Kötelesség: A presbitérium által kijelölt osztály, vagy osztályok tanítása — most az első vegyes osztályt tanítja —, községi fiu ismétlőiskola vezetése, lelkészek és kántornak helyettesítése, belmissziói munkában segédkező-, különösen pedig köteles énekkart szervezni és vezetni. Pályázati határidő 1925 december 19. Menekültek. B-listások előnyben része ülnek, a személyes megjelenés kívánatos. Az állást 1926 január 1-én el kell foglalni.

Dr. Szász Imre,
református lelképásztor

Kun József késműves és mű-összőrűs, Debrecen, Széchenyi utca 1 sz.

FISCHER ADOLF ÉS FIA posztónagykereskedő Férfi és női öltöny és kabát szövetek nagy választékban, papí fekete szövetszővelésségek. Debrecen. Piac u. 61.

A BETHLEN KÖNYVKERESKEDÉS

(Budapest, IX. ker., Kálvin-tér 8. sz.)
kiadásában jelenik meg a karácsonyi könyvpiac
nagy egyházi irodalmi ujdonsága:

dr. Ravasz László püspök

NŐI IMAKÖNYVE

a legdíszesebb kivitelben, vászon, párnázott vászon, puha bőr, párnázott bőrkötésben, úgyszintén amatőr kiadásban, a Szerző sajátkezű aláírásával. Az amatőr példányokra előjegyzéseket már most elfogadunk.

Az imakönyv elő része „ÜNNEPNAPOK” címmel önálló megjelenik. Előkezeltek és imákat tartalmazó szentis teletek éjjele.

Ezen kívül karácsonyi ajándék alkalmas ifjúági és válogatott könyvek, Bibliák, Zsolnárok, talimondások, levélpapírok stb. nagy választékban kaphatók.

1-4

Egy hat szóló és öt mellékváltozattal bíró, szép, erőshangú és kivitelű

pneumatikus új orgona

jutányos áron, kedvező
fizetési feltételekkel

eladó.

2-2

Érdeklődni és megtekinteni lehet

FITTLER SÁNDOR
orgona és harmónium gyárában
Pesterzsébeten

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Gazdaságokba,
építkezésekhez és tetők fedéséhez
minden vasanyagot szállít.

Telefon 6.

Debreczeni István
órásmeister Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára

FARKAS KÁLMÁN

orgona-, zongora- és harmóniumkészítő
Debrecen, Nyil-utca 35. Saját ház.

Készít elsőrendű gépezetes és légnyelésű, tartós, nemes hangú új orgonákat művészi kivitelben. Hadi célokra elrekvirált és egyéb orgona sírok speciális készítése és szállítás. — Regi orgonákat légnyelésű rendszerre átalakít, javít, tisztít, kibővíti, vállal felelősség mellett új hangolásokat, évi gondozásokat, villamos fújtató berendezések készítését. 6-10

Zongorák és harmóniumok hangolását, javítását minden felelősség mellett eszközli. Tervezetet, költségvetést és felvágósítást készséggel nyújt. Bárkinek sok egyház ajánló bizonyítványait felmutathatom

Szlezák László

harang-ércöntöde, harang-
felszerelés- és haranglábgyár

Budapest VI., Frangepán-u. 77.

(Saját házában.)

A nyugati pályaudvarról induló BUR vasúti „ÖRHÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal.

TELEFON: 139 - 62.

Az 1900. évi párizsi világ, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításokon aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismeréssel.

FITTLER SÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

Új Orgonákat,
Orgonasípokát,
iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szak-
szerben mérésért áráért
Arjegyék esküszövegét díjmentesen

ALAPÍTTATÓ ITT 1910-BEN

Megjelent

A Keresztény család Képes Naptára
az 1926. évre.

A rendkívül gazdag tartalmu, 184 oldalas,
nagy alakú, szép kiállítású naptár ára darabonként
mindössze

18,000 korona.

Egyházaknak, terjesztőknek jelentős
engedményt adunk.

Megrendelhető:

6-6

Sylvester-nyomda, Tahitótfalu cimen.

Debrecen sz. kir. város
és a Tiszántúli református egyházkerület

„Méliusz“

könyvkereskedése, könyvkiadóhivatala, zenemű-
papír- és írószerekkereskedése

Debrecen, Ferenc József-út 26.

Értesítés

a zsoltárok árairól.

32° legkisebb zsoltár

papirkötésben	K	31,600
félvászon kötésben	K	37,300
egészvászon kötésben	K	41,700

16° iskolai kiadású zsoltár

papirkötésben	K	42,800
félvászon kötésben	K	47,500
egészvászon kötésben	K	53,800

8° oktáv alakú zsoltár

papirkötésben	K	58,600
félvászon kötésben	K	64,300
egészvászon kötésben	K	74,500

4° quartalak, nagybetűs zsoltár

papirkötésben	K	112,800
félvászon kötésben	K	119,300
egészvászon kötésben	K	144,200

Ajánljuk ezen kívül díszkötésű zsoltárainkat
a következő minőségekben, alakban és árakban:

II. kiadás, prózába szedve 16° alaku

díszvászon, kehely és préselésel	K	100,000
díszvászon, párnázott, arany- metszés, tokban	K	180,000
díszbőr, párnázott, arany- metszés, tokban	K	280,000

32° alaku zsoltárok

Hajlítható díszvászon kötés (Kötés alatt)	—	—
Párnázott díszv. kötés, valódi aranymetszéssel	K	160,000
Celluloid-esontköt valódi arany- metszéssel (Kötés alatt)	—	—
Valódi bőrköt., párnázott, valódi aranymetszéssel	K	240,000
Valódi antilopbőr, különböző színekben	K	240,000
Valódi bőr, különböző színek- ben, aranymetszéssel, párná- zott bőrtokban, hordozó szíjjal	K	400,000

Ajánljuk dúsan felszerelt tankönyv,
írószerek, iskolai segédeszközök tar-
talmazó raktárainkat.

„Méliusz“ könyvkereskedés
Debrecen,
Ferenc József-út 26.

TELEFON: 113-44. SZÁM.

LOPOS GYULA iskolapadok

athletikai sportcikkék,
iskolai bútorok,

tornaszerek gyára

BUDAPEST, III., BÉCSI-ÚT 85.

Árjegyzéket és költségvetést
felszólításra küldök. VAVAVA

16—20

Templomharangokat

és összhangzó harangozatokat
a legfinomabb harangfémötvözet-
ből, tiszta esengésű, előre meg-
állapított szavatolt harangokkal

tíz évi jótállás mellett

harangszerelvényeket, forgatható
vaskoronával, harangállványokat
hengerelt vasból, szabadonálló va-
lamint fekvő elrendezéssel gyárt

WALSER FERENCZ

tűzoltási szerek és szivattyúk
gyára, harang- és fémöntőde

Budapesti VI., Lomb-utca 34-36.

Villamos megálló: Váci-ut, Láng-gyár.

Telefon 95—50.

Telefon 95—50.